

ASUTUSTOIMINNASSA
MUODOSTETTUIJEN VILJELYS-
TILOJEN METSÄMAA-ALOJEN
SUURUUSSUHTEISTA

KUSTAA KALLIO

*ÜBER DIE GRÖSSENVERHÄLTNISSE BEI DEN
WALDBODENFLÄCHEN DER IM SIEDLUNGSWESEN
GEBILDETEN BAUERNGÜTER*

REFERAT

HELSINKI 1954

Sisällysluettelo

	Sivu
Johdanto	3
Historiallinen katsaus	3
Itsenäisyysajan asutustoiminta ja siinä muodostettujen viljelystilojen saamat metsämaan määrät	5
Yleisiä näkökohtia	5
Viljelystiloille annettavien tilusten ja metsämaan määriä koskevat asutuslainsäädännön periaatteet	5
Tutkimusaineisto ja sen käsittely	8
Aineiston alueittainen ryhmittely	8
Käytetty aineisto	9
Viljelystilojen saaman metsämaan kasvu	10
Viljelystilojen kotitarvepuun määrät	15
Loppupäätelmät	16
Referat	18

Johdanto

Itsenäisyysaikana on maassamme suoritettu valtiovallan toimenpitein ja useihin eri lakeihin nojautuen laaja maareformi, jonka seurauksena pienviljelmien ja pienmetsälöiden lukumäärä on lisääntynyt enemmän kuin 100 000 kappaleella ja pienmetsänomistajien haltuun siirtynyt mm. metsämaita arviolta n. 4—5 miljoonaa hehtaaria. Kun on näin suuresta metsäpinta-alasta kysymys, ei ole maan talouselämälle eikä metsätaloudelle yhdentekevää, miten alue jakaantuu perustettujen uusien metsälöiden kesken. Tällöin kiintyy huomio erikoisesti siihen, kuinka suurina ovat asutustoimenpitein syntyneet uudet metsälöt eli mikä on niiden metsäpinta-ala.

Seuraavassa on tarkoitus käytettävissä olevan aineiston puitteissa ja tekijän asutustoiminnassa saaman kokemuksen perusteella selvittää lähinnä itsenäisyysajan asutustoimenpitein muodostettujen viljelystilojen metsäpinta-alojen eli metsämaan määrien suuruussuhteita. Viljelystiloiksi luetaan mm. itsenäistyneistä torpista muodostetut tilat. Metsämaata on asutuslainsäädännön nojalla voitu antaa myös perustettaville kalastustiloille, pika-asutuslaissa tarkoitetuille sekamuotoistiloille ja maanhankintalain mukaisille asuntoviljelystiloille sekä poikkeustapauksissa asuntotiloillekin. Näiden, samoin kuin eri lakien nojalla annettujen lisämetsämaiden käsittely jää tämän tutkielman ulkopuolelle.

Historiallinen katsaus

Maamme maatilojen ja niihin liittyvien metsälöiden keskisuuruus oli 1900-luvun alkuun saakka suhteellisen suuri. Tähän oli yhtenä tärkeänä syynä se, että maatilojen osittaminen (halkominen ja lohkominen) oli useita vuosisatoja, aina Kustaa Vaasan ja varsinkin Kaarle XI ajoista saakka, kielletty tai rajoitettu. Vasta viime vuosisadan loppupuolella helpotettiin näitä rajoituksia ja vuoden 1916 jakoasetuksessa poistettiin ne kokonaan. Näiden rajoitusten kanssa yhdenmukaisesti oli myös perustettavien uudis-

talojen kokoon nähden asetettu alaraja, $\frac{1}{4}$ manttaalia, mikä 1700-luvun loppupuolella alennettiin $\frac{1}{8}$ manttaaliin.

Tässä yhteydessä ei ole mahdollisuuksia esittää lukuja menneinä vuosisatoina muodostettujen tai muodostuneiden uudistalojen suuruussuhteista. Vasta viime vuosisadan puolivälistä alkaen vuoteen 1922 saakka valtionmaille perustettujen uudistalojen suuruussuhteiden valaisemiseksi on eräitä pinta-alatietoja käytettävissä. Uudistaloja on tänä ajanjaksona perustettu valtionmaille kolmeen eri asetukseen nojautuen, eli vuoden 1851 metsäasetuksen sekä vuosien 1877 ja 1892 uudistaloasetusten perusteella. Kahden ensimmäisen asetuksen mukaan perustetut uudistalot olivat varsin suuria. Niinpä oli vuoden 1851 asetuksen nojalla Suomen pohjoispuoliskon valtionmaille perustettujen 288 uudistalon keskikoko 367 hehtaaria ja Suomen eteläpuoliskon valtionmaille perustettujen 30 uudistalon keskikoko 430 hehtaaria. Vuoden 1877 asetuksen nojalla Pohjois-Suomeen perustettujen 156 uudistalon keskikoko oli 491 hehtaaria ja Etelä-Suomeen perustettujen 94 uudistalon 229 hehtaaria. Vuoden 1892 asetuksen nojalla Pohjois-Suomeen muodostettujen 172 uudistalon keskikoko oli 287 hehtaaria ja Etelä-Suomeen muodostettujen 21 uudistalon 79 hehtaaria. Ennen maamme itsenäistymistä perustettiin Pohjois-Suomeen myös ns. uudispientiloja 686 kpl, joiden keskikoko oli n. 70 hehtaaria. Uudistalojen pinta-alasta oli suurin osa metsämaata, joskin joutomaaksi oli eräissä tapauksissa luettu lähes puolet tilan kokonaisalasta.

Muuta asutustoimintaa harjoitti valtiolta ennen maamme itsenäistymistä suhteellisen vähän. 1800-luvun lopussa ja 1900-luvun alkuvuosikymmeninä rajoittui se pääasiassa vain tilattoman väestön maanhankintaa tarkoittavaan rahoitus- ja lainoitustoimintaan sekä maanvuokraajien aseman parantamiseen ja puutavarayhtiöiden maanhankinnan rajoittamiseen. Mikäli uusia tiloja tällöin muodostettiin, olivat ne pienempiä kuin vanhat tilat. Osittamisrajoitusten helpottuessa pienenivät yksityisten henkilöiden omistamat tilat sekä perinnönjakojen että määräalojen ja -osuuksien vapaaehtoisten luovutusten takia. Tätä tilojen pirstoutumista on jatkunut maamme itsenäisyyden aikana yhä laajemmassa mittakaavassa ja on sitä lisännyt harjoitettu laajasuuntainen asutustoiminta.

Itsenäisyysajan asutustoiminta ja siinä muodostettujen viljelystilojen saamat metsämaan määrät

Yleisiä näkökohtia

1700- ja 1800-luvuilla oli maahamme syntynyt suuri, epäitsenäinen maanvuokraaja-väestö, sekä lisäksi irtain väestö, jolle viime vuosisadan loppupuolen ja tämän vuosisadan alun teollisuuskäänne ei voinut tarjota riittävästi työansiomahdollisuuksia. Näiden yhteiskuntaluokkien keskuudessa vallinneet taloudellinen epävarmuuden tila ja yhteiskunnalliset epäkohdat synnyttivät jo vuosisadan vaihteessa pyrkimyksiä niiden olojen parantamiseksi joko antamalla niille omaa maata tai järjestämällä vuokrasuhteet maanvuokraajien etuja vastaaviksi. Maanvuokraajien ja tilattoman väestön olojen parannusta tarkoittavien toimenpiteiden ratkaisu kietoutui kuitenkin aikakauden venäläistämispolitiikkaan ja kotoiseen puoluepolitiikkaan siinä määrin, että se voitiin toteuttaa vasta maamme itsenäistyessä. Tätä taustaa vastaan on selitettävissä, että sosiaali- ja väestöpoliittiset samoin kuin maataloudelliset näkökohdat ovat sekä vuokra-alueita itsenäistytettäessä että muuta itsenäisyysajan asutustoimintaa toteutettaessa olleet määräävinä. Metsätaloudellisia näkökohtia on yleensä otettu huomioon vain sikäli kuin on ollut kysymys perustettaville tiloille ja uusille tilallisille annettavan metsän määrästä ja muista metsään kuuluvista etuuksista.

Viljelystiloiille annettavien tilusten ja metsämaan määriä koskevat asutuslainsäädännön periaatteet

Itsenäisyysajan asutuslainsäädännössä on perustettaviin viljelystiloihin nähden omaksuttu sellainen yleinen periaate, että näille on pyrittävä antamaan metsämaata niin paljon, että tilan metsä, sen ollessa säännöllisessä kasvukunnossa, pystyy tuottamaan puuta kotitarpeeksi. Poikkeuksen tästä periaatteesta tekee maanhankintalainsäädäntö, johon on otettu säännös viljelystilalle annettavasta tukimetsästä. Tämä merkitsee sitä, että viljelystilalle on annettava metsämaata siinä määrässä, että metsän kestävä hakkausmäärä tarkoituksenmukaisesti hyväksi käytettynä ja tilan metsän ollessa säännöllisessä kasvukunnossa antaa niin hyvin tilan pääasiallisen kotitarvepuun kuin kohtuulliseksi katsottavan määrän myyntikelpoista puuta. Viljelystiloiille annettavan metsämaan enimmäismäärä oli itsenäi-

syysajan alkupuolen asutustoiminnassa sidottu lain sallimaan hehtaari-lukuun. Vuoden 1936 asutuslaissa, pika-asutuslaissa ja maanhankintalaissa on metsämaan enimmäismäärä sidottu metsämaan vuotuisen puuntuotto-kykyyn. Lain sallimat metsämaan enimmäismäärät on katsottava alaspäin liukuviksi siten, että pienille ja hyviin olosuhteisiin perustettaville tiloille annetaan pienempi metsäala kuin keskimäärää suuremmille ja epäedullisiin olosuhteisiin perustettaville tiloille. Maanhankintalain nojalla perustetuille tai perustettaville viljelystiloinne voidaan erinäisissä tapauksissa heikot viljelysmahdollisuudet korvata antamalla niille metsämaata vieläpä enemmänkin kuin laissa säädettyä 75—125 m²:n vuotuistuottoa vastaava ala (Maanhankintalain 9 § 2 mom.).

Vuoden 1936 asutuslain mukaan perustettavan viljelystilan metsämaan alaa määrättäessä edellyttää mainitun lain toimeenpanoasetuksen 71 § otettavaksi huomioon sekä tilan vuotuisen välttämättömän kotitarvepuun tarpeen että metsämaan tuottokyvyn. Tuottokyvyn mittana on lakia sovellettaessa käytetty yleensä metsien vuotuista luonnonnormaalista kasvua. Maanhankintalain toimeenpanoasetuksen 70 § taas säättää, että säännöllistä kasvukuntoa määrättäessä on perusteena käytettävä paikkakunnan yksityismetsien nykyistä keskimääräistä kasvukuntoa. Muodostettavan viljelystilan tarvitsema kotitarvepuun määrä on molemmissa pyritty arvioimaan puun käyttöä koskevien tutkimusten perusteella.

Laki on sallinut myös metsättömien viljelystiloinne perustamisen. Niinpä 15. 10. 1918 annettu laki vuokra-alueiden lunastamisesta asetti metsämaan saannin ehdoksi sen, että vuokramiehellä oli oikeus saada metsäntuotteita vuokranantajan tiluksilta, sekä sen, että kantatilan oma puun-tarve ei saanut metsämaan luovutuksesta johtuen joutua vaaraan. Vuoden 1936 asutuslaki ei myöskään edellytä ehdottomasti sitä, että viljelystilalle olisi aina annettava metsämaata. Mainitun lain 6 §:ssä sanotaan, että viljelystilalle »voidaan» hankkia metsämaata. Myös maanhankintalaki asettaa metsämaan antamisen viljelystilalle jossain määrin ehdolliseksi, koska lain 9 §:ssä on sana »voidaan». Kokonaan metsättömiä viljelystiloinne ei asutuslain eikä maanhankintalain nojalla ole tietävästi kuitenkaan muodostettu. Sen sijaan on vuokra-alueiden itsenäistyttilain-säädännön nojalle perustettu jokin määrä metsäalaltaan aivan pieniä tai metsättömiä, viljelystiloinne luettavia tiloinne.

Seuraavassa esityksessä ja taulukoissa on maatalousmaahan luettu tontti ja kasvitarha, pelto ja niitty sekä maatalouskelpoiseen maahan viljelyskelpoinen maa. Kasvukelpoiseen metsämaahan luetaan kasvullisen

metsämaan lisäksi myös huonokasvuinen metsämaa. Taulukossa N:o 1 on maatalouskelpoinen maa yhdistetty maatalousmaahan.

Maamme itsenäisyyden aikana voimassa olleet ja vielä voimassaolevat lait, joiden nojalla maahamme on perustettu uusia viljelystiloinne niihin liittyvine metsälöineen, ovat seuraavat:

1. Laki vuokra-alueiden lunastamisesta, annettu 15. 10. 1918 (lain lyhennysmerkintä LVL 1918). Lain mukaan perustettavalle viljelystilalle voitiin antaa maatalous- ja maatalouskelpoista maata enintään 10 ha (poikkeustapauksissa enintään 20 ha) sekä kasvukelpoista metsämaata enintään 20 ha.

2. Laki maanhankkimisesta asutustarkoituksiin (AL 1922), annettu 25. 11. 1922. Lain mukaan voitiin viljelystilalla antaa enintään 20 ha maatalous- ja maatalouskelpoista maata sekä kasvullista metsämaata Etelä-Suomessa enintään 20 ha ja pohjois-Suomessa enintään 75 ha. 20. 5. 1927 annetussa lain muutoksessa muutettiin enimmäismäärät Etelä-Suomessa 30 hehtaariksi ja Pohjois-Suomessa 110 hehtaariksi kasvukelpoista metsämaata.

3. Laki valtion metsämaiden asuttamisesta ja niillä olevien vuokra-alueiden itsenäistyttilämisestä (Valt. metsäm. AL 1922), annettu 20. 5. 1922. Viljelystilalle annettava korkein metsämaa-ala oli sama kuin edellä ryhmässä 2. Maatalous- ja maatalouskelpoisen maan kohdalla oli sanottu enimmäismäärä rajoitettu 5—15 hehtaariin.

Lain mukaan muodostettiin viljelystiloinne:

- a. Valtionmetsätorpista.
- b. Muista vuokra-alueista.
- c. Uusia viljelystiloinne.

4. Laki valtion omistamien vero- ja rälssiluontoisten maiden asuttamisesta ynnä niillä olevien vuokra-alueiden lunastamisesta (LVR 1929), annettu 1. 2. 1929. Lain mukaan annettavien tilusten enimmäismäärät olivat samat kuin ryhmässä 3.

5. Laki valtion virkataloihin kuuluvain vuokra-alueiden lunastamisesta sekä virkatalojen käyttämisestä eräissä tapauksissa (VL 1922), annettu 30. 3. 1922 sekä laki valtion virkataloihin kuuluvain vuokra-alueiden lunastamisesta ja virkatalojen käyttämisestä (VL 1926), annettu 23. 4. 1926:

- a. Torpista ja viljelyvuokramaista muodostettaville viljelystiloinne voitiin antaa maatalous- ja maatalouskelpoista maata enintään 20 ha ja metsämaata kuten LVL 1918.
- b. Uudet viljelystilat, lain mukaan annettava korkein pinta-ala kuten AL 1922.
- c. Virkatalojen kantatiloista muodostettaville tiloinne voidaan antaa maatalous- ja maatalouskelpoista maata enintään 25 ha sekä metsämaata kotitarpeeksi.

6. Asutuslaki (AL 1936), annettu 6. 11. 1936. Lain mukaan perustettavalle viljelystilalle voidaan antaa maatalous- ja maatalouskelpoista maata enintään 15 muunnettua peltohehtaaria vastaava määrä sekä metsämaata niin paljon, että se, metsän ollessa säännöllisessä kasvukunnossa, tuottaa vuosittain puuta enintään 75 m³. Lain mukaan muodostetaan viljelystiloinne:

- a. Valtion metsämaasta sekä valtion omistamasta vero- ja rälssiluontoisesta maasta.
- b. Yksityismaasta, tähän luettuina myös seurakuntien, kuntien ja yhtiöiden maat.

7. Siirtoväen pika-asutuslaki (PAL), annettu 28. 6. 1940. Lain mukaan annettavat korkeimmat tilusmäärät samat kuin AL 1936:ssa.

8. Maanhankintalaki (MHL), annettu 5. 5. 1945. Lain mukaan annettavan maatalous- ja maatalouskelpoisen maan korkein ala sama kuin AL 1936:ssa. Syrjäisillä seuduilla ja Pohjois-Suomessa voi sanottu ala nousta aina 30 hehtaariin saakka. Metsämaata voidaan antaa niin paljon, että se, metsän ollessa säännöllisessä kasvukunnossa, tuottaa vuosittain puuta eri vyöhykkeissä enintään 75—125 m³.

Edellisessä luettelossa mainittujen lisäksi on itsenäisyysaikana annettu eräitä muita alan lakeja, joista mainittakoon kirkollisvirkatalojen ja seurakuntien mailla olevien vuokra-alueiden itsenäistytämislaki sekä ns. Kuusamon pientilalaki.

Tutkimusaineisto ja sen käsittely

Aineiston alueittainen ryhmittely

Kun luonto- ym. olosuhteet vaihtelevat maan eri osissa huomattavasti ja kun asutuslainsäädäntö on pyrkinyt ottamaan nämä vaihtelut huomioon mm. viljelystilojen kokoa ja niiden metsämaa-alan suuruutta määrittäessään, on seuraavassa koko maa, tarkoituksella saada ainakin suuremmat vaihtelut tasoitetuiksi, jaettu neljään alueeseen, joita koskevat luvut esitetään erikseen. Alueet vastaavat likipitään valtionmetsien piirikuntajakoa.

Alueen N:o	Lääni	Valtionmetsien piirikunta
I	Lapin lääni	Perä-Pohjola
II	Oulun lääni	Pohjanmaa
III	Mikkelin, Kuopion ja Kymen (ent. Viipurin) läänit	Itä-Suomi
IV	Uudenmaan, Turun ja Porin (+ Ahvenanmaa), Hämeen ja Vaasan läänit	Länsi-Suomi

Täysin yhdenmukaisia tutkimusalueita ei esitetyllä jaottelulla saada, koska luonto- ym. olosuhteet vaihtelevat sekä saman läänin että saman valtionmetsien piirikunnan alueella. Erot eivät muodostune kuitenkaan merkittäviksi, koska varsinaisille valtionmaille perustetut viljelystilat on muodostettu etupäässä syrjäisille, metsärikkaille seuduille ja yksityisluontoisille maille sekä virkatalojen tiluksille muodostetut viljelystilat taas valtionmaista ja -metsistä poikkeaville, suhteellisen yhtenäisille alueille ja koska eri maanluontoa oleville alueille muodostettuja viljelystiloja käsitellään tuonnempana eri ryhminä.

Käytetty aineisto

Alempana olevaan taulukkoon N:o 1 on kerätty edellä lueteltujen, eri lakien nojalla muodostettujen, aineistoon sisältyvien tilojen lukumäärä, kokonaispinta-alat päätiluslajeihin jaoteltuina sekä niiden perusteella lasketut tiloitteiset ja tiluslajittaiset keskiarvot.

Aineisto on kerätty seuraavista lähteistä ja sisältyvät siihen edellä sivuilla (7—8) mainitut viljelystilaryhmät seuraavasti:

1. LVL 1918: Aineisto vn 1933 asutustoimintakomitean mietinnöstä ja sisältyvät siihen lähes kaikki lain nojalla muodostetut viljelystilat.
2. AL 1922: Aineisto samoin vn 1933 asutustoimintakomitean mietinnöstä ja sisältyvät siihen asutuskassalainoilla hankitusta maasta vv. 1925—1930 muodostetut viljelystilat.
3. Valt. metsäm. AL 1922: Aineisto hankittu metsähallituksen tilastoista ja sisältyvät siihen kaikki 31. 12. 1952 mennessä valtionmaista muodostetut viljelystilat.
4. LVR 1929: Samoin kuin edellinen eli ryhmä 3.
5. VL 1922 ja VL 1926: Aineisto hankittu osittain metsähallituksen tilastoista ja tarkistettu vn 1933 asutustoimintakomitean mietinnön ja Asutustilaston lukujen perusteella. Aineistoon sisältyvät v. 1927 muodostetut viljelystilat.
 - 6 a. AL 1936: Samoin kuin ryhmät 3 ja 4.
 - 6 b. AL 1936: Aineistona Asutustilaston No:iden 25—30 asianomaiset luvut. Aineistoon sisältyvät kaikki vv. 1945—1950 valtion maanostojen ja asutuskassalainojen kautta muodostuneet viljelystilat.
 8. MHL: Aineistona Asutustilaston No:iden 28—30 asianomaiset luvut. Aineistoon sisältyvät kaikki ottamalla ja pakkolunastamalla hankitusta maasta vn 1950 loppuun mennessä muodostetut viljelystilat.

Yksityisten omistamalla mailla tarkoitetaan kaikkien muiden kuin valtion ja seurakuntien omistamia maita. Valtion omistamat, aineistoon sisältyvät maat ovat metsähallituksen hallinnassa, lukuunottamatta niitä virkatalojen osia, jotka ovat olleet asutushallituksen ja sittemmin maatalousministeriön asutusasiainosaston hallinnassa.

Kokonaan aineiston ulkopuolelle jää eräitä pieniä tai pienehköjä, asutustoimenpitein muodostettuja viljelystilaryhmiä. Näistä mainittakoon kirkollisvirkatalojen ja seurakuntien torpista ym. maista muodostetut sekä pika-asutuslain nojalla syntyneet viljelystilat, samoin kuin AL 1922 ja 1936 nojalla yksityisluontoisista maista viljelytiloja varten pakkolunastetut alueet. Kun tutkimuksessa käytetty aineisto edustaa kuitenkin asutustoimenpitein muodostettujen viljelystilojen pääosaa, antanee aineisto valaisevan kuvan näiden tilojen metsäpinta-aloista ja niiden keskinäisistä suhteista sekä muista tutkittavista seikoista.

Yksityisten omistamista maista asutukseen käytetty maa on voitu hankkia viranomaisten määräyksellä eli pakkolunastuksella, tai vapaaehtoisilla kaupoilla ja sopimuksilla. Käytettyyn aineistoon sisältyy edellä ryhmän 1. kohdalla kummallakin tavalla hankittua maata, ryhmien 2. ja 6b. kohdilla vapaaehtoisilla kaupoilla ostettua sekä ryhmän 8. kohdalla valtiolta otetun maan lisäksi vain pakkolunastettua maata. Asutuslain-säännön tilakokoa tarkoittavat säännökset koskevat myös vapaaehtoisilla kaupoilla ja asutusrahaston varoilla hankittua maasta muodostettuja tiloja, joten esitettäviä, tiloille annettujen tilusten määriä voidaan pitää keskenään vertauskelpoisina siitä riippumatta, millä tavalla tarvittu maa on hankittu.

Seuraavassa taulukossa N:o 1 esitetyn aineiston tuloksena esitetään välittömästi taulukossa N:o 2 eri ryhmiin kuuluvien viljelystilojen metsäala viljelystilaa kohti sekä suhde MHL:n nojalla muodostettujen viljelystilojen keskimääräiseen metsäalaan.

Tässä yhteydessä ei ole mahdollisuuksia esittää tarkasteltavana olevien tilojen metsämaan määrrien jakaantumista eri suuruusluokkiin. Sekä käytetyn aineiston tarkastelun että käytännössä tehtyjen havaintojen perusteella voidaan kuitenkin sanoa, että jos valtionmaille muodostettujen tilojen saamat metsämaan alat muunnettaisiin eri metsätyyppien keskinäisiä hyvyysuhteita osoittavien lukujen avulla samanarvoisiksi, kasaantuisivat muunnetut eri tilojen metsämaan määrät alueittain esitettyjen keskiarvojen läheisyyteen. Yksityismaille muodostettujen eri viljelystilojen saamat metsämaan määrät vaihtelevat havaintojen mukaan suhteellisesti enemmän kuin on asianlaita valtionmaille muodostettuihin tiloihin nähden. Sanottu vaihtelu on ilmeisesti vielä sittenkin huomattava, vaikka metsäalat muunnettaisiin eri metsätyyppien hyvyysastetta osoittavien suhdelukujen avulla samanarvoisiksi. Tämä koskee erikoisesti LVL 1918 nojalla muodostettuja viljelytiloja, koska osa näistä on saanut hyvin vähän metsämaata. Tämä merkitsee toisaalta sitä, että suuri osa itsenäistyneistä torpista on saanut enemmän metsämaata kuin kaikki itsenäistyneet torpat keskimäärin.

Viljelystilojen saaman metsämaan kasvu

Kysymykseen, missä määrin perustettujen viljelystilojen saamat metsämaan määrät vastaavat niitä vaatimuksia, joita metsämaan antamisella tarkoitetaan, ei tilojen metsämaapinta-alan perusteella voida vastata,

T a u l u k k o 1. Eri lakien nojalla muodostettujen viljelystilojen saamat tilusmäärät.

Alue	Tilojen luku aineistossa	Maatalousmaata		Metsämaata		Joutomaata		Maata yht.	
		kaik-kiaan	tilaa kohti	kaik-kiaan	tilaa kohti	kaik-kiaan	tilaa kohti	kaik-kiaan	tilaa kohti
H e h t a a r i a									
<i>1. LVL 1918 nojalla yksityismaasta itsenäistyneet torpat:</i>									
II. Pohjanmaa	3 347	13 388	4.0	37 152	11.1	3 347	1.0	53 887	16.1
III. Itä-Suomi	7 937	35 497	4.5	145 286	18.3	5 469	0.7	186 252	23.5
IV. Länsi-Suomi	22 123	111 869	5.1	264 685	12.0	8 871	0.4	385 425	17.5
Koko maa	33 407	160 754	4.8	447 123	13.4	17 687	0.5	625 564	18.7
<i>2. AL 1922. Asutuskassalainoilla vv. 1925—1930 hankitut viljelytilat:</i>									
II. Pohjanmaa	767	—	15.3	—	15.8	—	2.3	—	33.4
III. Itä-Suomi	1 741	—	10.8	—	10.5	—	0.5	—	21.8
IV. Länsi-Suomi	1 225	—	10.1	—	10.1	—	0.2	—	20.4
Koko maa	3 733	—	11.4	—	11.5	—	0.8	—	23.7
<i>3a. Valt. metsäm. AL 1922 nojalla itsenäistyneet valtionmetsätorpat:</i>									
I. Perä-Pohjola	782	27 362	35.0	66 665	85.2	22 960	29.4	116 987	149.6
II. Pohjanmaa	2 346	69 947	29.8	155 104	66.1	41 192	17.6	266 243	113.5
III. Itä-Suomi	297	6 436	21.7	11 698	39.4	879	3.0	19 013	64.1
IV. Länsi-Suomi	962	19 525	20.3	37 878	39.4	3 680	3.8	61 083	63.5
Koko maa	4 387	123 270	28.1	271 345	61.9	68 711	15.7	463 326	105.7
<i>3b. Valt. metsäm. AL 1922 nojalla itsenäistyneet muut vuokramaat:</i>									
I. Perä-Pohjola	111	2 566	23.1	7 892	71.1	1 788	16.1	12 246	110.3
II. Pohjanmaa	225	4 427	19.7	11 089	49.3	1 931	8.5	17 447	77.5
III. Itä-Suomi	83	829	10.0	2 054	24.8	102	1.2	2 985	36.0
IV. Länsi-Suomi	562	6 503	11.6	11 781	21.0	935	1.6	19 219	34.2
Koko maa	981	14 325	14.6	32 816	33.5	4 756	4.8	51 897	52.9
<i>3c. Valtion metsäm. AL 1922 nojalla muodostetut uudet viljelytilat:</i>									
I. Perä-Pohjola	998	25 354	25.4	66 325	66.5	17 333	17.4	109 012	109.3
II. Pohjanmaa	893	20 203	22.6	43 467	48.7	8 721	9.8	72 391	81.1
III. Itä-Suomi	189	3 448	18.2	5 176	27.4	268	1.4	8 892	47.0
IV. Länsi-Suomi	389	6 131	15.8	9 717	25.0	540	1.4	16 388	42.2
Koko maa	2 469	55 136	22.3	124 685	50.5	26 862	10.9	206 683	83.7

Jatko

4. Valtion vero- ja rässliluont. maille muodostetut vilj.tilat (LVR 1929):										
II. Pohjanmaa	16	388	24.2	1 398	87.4	168	10.5	1 954	122.1	
III. Itä-Suomi	12	186	15.5	207	17.3	44	3.7	437	36.5	
IV. Länsi-Suomi	87	1 416	16.3	2 108	24.2	290	3.3	3 814	43.8	
Koko maa	115	1 990	17.3	3 713	32.3	502	4.4	6 205	54.0	
5a. b. VL 1922 ja VL 1926 nojalla itsenäist. torpat ja viljelysvuokramaat:										
II. Pohjanmaa	41	551	13.4	667	16.3	81	2.0	1 299	31.7	
III. Itä-Suomi	115	1 935	16.8	2 018	17.6	80	0.7	4 033	35.1	
IV. Länsi-Suomi	711	8 245	11.6	9 688	13.7	450	0.6	18 383	25.9	
Koko maa	867	10 731	12.4	12 373	14.3	611	0.7	23 715	27.4	
6a. AL 1936 nojalla valtionmaille muodostetut viljelystilat:										
I. Perä-Pohjola	117	2 541	21.7	7 304	62.4	1 457	12.5	11 302	96.6	
II. Pohjanmaa	117	2 305	19.7	5 029	43.0	933	8.0	8 267	70.7	
III. Itä-Suomi	27	463	17.1	760	28.1	13	0.5	1 236	45.7	
IV. Länsi-Suomi	59	834	14.1	1 494	25.3	37	0.6	2 365	40.0	
Koko maa	320	6 143	19.2	14 587	45.6	2 440	7.6	23 170	72.4	
6b. Vv. 1945—1950 valtion maanostojen ja asutuskassalainojen avulla muodostuneet viljelystilat (AL 1936):										
I. Perä-Pohjola	24	510	21.3	1 421	59.2	1 267	52.7	3 198	133.2	
II. Pohjanmaa	214	2 913	13.6	4 624	21.6	1 244	5.8	8 781	41.0	
III. Itä-Suomi	283	2 745	9.7	5 104	18.0	171	0.6	8 020	28.3	
IV. Länsi-Suomi	339	2 974	8.8	3 892	11.5	171	0.5	7 037	20.8	
Koko maa	860	9 142	10.6	15 041	17.5	2 853	3.3	27 036	31.4	
8. MHL:n nojalla muodostetut viljelystilat (pakkolunast. + otettu valt.):										
I. Perä-Pohjola	—	—	26.0	—	102.6	—	18.1	—	146.7	
II. Pohjanmaa	—	—	19.9	—	75.4	—	6.1	—	101.4	
III. Itä-Suomi	—	—	12.5	—	36.5	—	0.5	—	49.5	
IV. Länsi-Suomi	—	—	12.2	—	24.5	—	0.4	—	37.1	
Koko maa	19 068	266 888	14.0	731 290	38.4	22 976	1.2	1 021 154	53.6	

koska metsämaat ovat tuottokyvyiltään hyvin erilaiset ja metsien kasvu vaihteleva. Pinta-aloja ei sellaisenaan voida myöskään käyttää vertailuperusteena kun on kysymys eri alueille muodostettujen tilojen metsämaan määrästä. Sensijaan voidaan näitä kysymyksiä tarkastella ja vertailuja suorittaa arvioimalla tai laskemalla metsien kasvu. Kasvun laskennassa

T a u l u k k o 2. Eri ryhmiin kuuluvien viljelystilojen keskimääräinen metsäala viljelystilaa kohti sekä suhde MHL:n nojalla muodostettujen viljelystilojen keskimääräiseen metsäalaan (suuruuden mukaisessa järjestyksessä).

Ryhmä	Maan- luovut- taja- ryhmä	A l u e							
		I Perä-Pohjola		II Pohjanmaa		III Itä-Suomi		IV Länsi-Suomi	
		Keskimääräinen metsäala ha	Suhde MHL muk. til.	Keskimääräinen metsäala ha	Suhde MHL muk. til.	Keskimääräinen metsäala ha	Suhde MHL muk. til.	Keskimääräinen metsäala ha	Suhde MHL muk. til.
I. Viljelystilalle tukimetsä (= kotitarvemetsä + myyntimetsä):									
8. MHL	Valtio + yksit.	102.6	100	75.4	100	36.5	100	24.5	100
II. Viljelystilalle annettu kotitarvemetsä:									
3a. Valt. metsäm.									
AL 1922	Valtio	85.2	83	66.1	88	39.4	108	39.4	161
3c. —»—	»	66.5	65	48.7	64	27.4	75	25.0	102
3b. —»—	»	71.1	70	49.3	65	24.8	68	21.0	86
6a. AL 1936	»	62.4	61	43.0	57	28.1	77	25.3	103
4. LVR 1929	»	—	—	87.4	103	17.3	47	24.2	99
6b. AL 1936	Yksit.	59.2	58	21.6	29	18.0	49	11.5	47
5a.b. VL 1922 ja 1926	Valtio	—	—	16.3	22	17.6	48	13.7	56
1. LVL 1918	Yksit.	—	—	11.1	15	18.3	50	12.0	49
2. AL 1922	»	—	—	15.8	21	10.5	29	10.1	41

tulevat kysymykseen joko luonnonnormaalisten metsien kasvun perusteella arvioidut tai valtakunnan metsien arvioimistuloksiin perustuvat, nykyistä todellista kasvua kuvaavat alueittaiset keskimääräiset kasvuluvut. Alempana olevassa taulukossa N:o 3 käytetään viimemainittuja lukuja. Vaikkakin käytetty aineisto jakaantuu alueellisesti jossain määrin toisin kuin valtakunnan metsien arviointitulosten esittelyssä käytetty vesistöaluejako edellyttäisi, vastaavat tämän tutkielman alueet kuitenkin siinä määrin eri vesistöalueryhmiä, että valtakunnan metsien arviointitulosten mukaisista keskikasvutarjoista voidaan muodostaa tätä tarkoitusta varten käyttökelpoinen kasvulukusarja seuraavasti:

Alue	Vuotuinen kasvu m ³ /ha kuoretta keskimäärin koko metsämaalla, runkopuuta		
	Yksityismaat sekä valtion vero- ja rälssiluont. maa ja virkatalomaa	Varsin. valtion maat	MHL:n nojalla muodost. tilat
I. Perä-Pohjola	1.0	1.0	1.0
II. Pohjanmaa	1.2	1.4	1.3
III. Itä-Suomi	2.6	2.1	2.3
IV. Länsi-Suomi	2.8	2.5	2.7

Mainittakoon tässä yhteydessä, että ainakin valtionmaille perustetut viljelystilat ovat saaneet keskimäärin parempaa metsämaata kuin saman alueen valtionmetsien maapohjan keskimääräinen hyvyys edellyttäisi. Tämän perusteella on nimenomaan Perä-Pohjolan kohdalla käytetty kasvulukua 1 m³, vaikka saman alueen valtionmetsien kasvuluku on keskimäärin n. 0.7 m³/ha ja vuotta kohti.

T a u l u k k o 3. Viljelystilojen metsän vuotuinen keskikasvu kuoretonta runkopuuta m³ tilaa kohti keskimäärin.

Ryhmä (katso taul. N:o 1.)	Maanluovuttajaryhmä	Alue I Perä-Pohjola		Alue II Pohjanmaa		Alue III Itä-Suomi		Alue IV Länsi-Suomi	
		Vuot. kasvu tilaa kohti m ³	Suhdeluku kun MHL:n luku = 100	Vuot. kasvu tilaa kohti m ³	Suhdeluku kun MHL:n luku = 100	Vuot. kasvu tilaa kohti m ³	Suhdeluku kun MHL:n luku = 100	Vuot. kasvu tilaa kohti m ³	Suhdeluku kun MHL:n luku = 100
I. Viljelystilalle tukimetsä (= kotitarvemetsä + myyntimetsä):									
8.	Valtio + yksit.	103	100	98	100	84	100	66	100
II. Viljelystilalle annettu kotitarvemetsä:									
3a.	Valtio	85	83	93	95	83	99	99	150
3c.	»	67	65	68	69	58	69	63	95
3b.	»	71	69	69	70	52	62	53	80
6a.	»	62	60	60	61	59	70	63	95
4.	»	—	—	122	124	45	54	68	103
6b.	Yksit.	59	57	26	27	47	56	32	48
5a, b.	Valtio	—	—	23	24	46	53	37	56
1.	Yksit.	—	—	13	13	48	57	34	52
2.	»	—	—	19	19	27	32	28	42

Viljelystilojen kotitarvepuun määrät

Jo edellä mainittiin, että itsenäisyysajan asutuslainsäädännössä on ollut periaatteena riittävän tai ainakin tilan tarvitseman pääasiallisimman kotitarpeen tyydyttävän metsämaan antaminen viljelytiloille ja että kotitarvepuun määrän arvioinnin perusteena ovat — sen jälkeen kun ensimmäinen puun käyttöä koskeva tutkimus maassamme suoritettiin — olleet näiden tutkimusten tuloksiin perustuvat luvut. MHL:n toimeenpano-ohjeissa on vuoden 1938 puunkäyttötutkimuksen lukujen perusteella päädytty kulutusmääriin, jotka vaihtelevat puunkäyttö- ja kasvualueesta sekä viljelytilan muunnetusta maatalousmaan alasta riippuen 17 m³:stä 73 m³:iin kuoretonta runkopuuta vuodessa. Keskimääräinen, runkopuuna käytettävän kotitarvepuun kulutus voidaan arvioida Pohjois-Suomessa n. 50 m³:ksi, Itä-Suomessa n. 40 m³:ksi ja Länsi-Suomessa n. 30 m³:ksi vuotta ja asutuslainsäädännön mukaista viljelystilaa kohti. Näillä perusteilla jää MHL:n nojalla muodostettujen viljelystilojen kohdalla taulukossa N:o 3 esitetyistä vuotuis kasvujen määristä n. 50 % myyntipuuksi. Lisäksi jäisi myyntipuuksi näille tiloille annettujen yhteismetsien, joiden pinta-ala on viimeisimpien tietojen mukaan lähes 100 000 hehtaaria, haksusmäärä. Yhteismetsiä ei ole voitu tilastollisista syistä sisällyttää tähän tutkielmaan.

T a u l u k k o 4. Tilaa kohti lasketun vuotuis kasvun suhdeluvut yhdistämällä ryhmän II luvut tilojen metsän keskimääräisen kasvun suuruus-suhteiden perusteella kahdeksi sarjaksi ja merkitsemällä MHL:n mukaan perustettujen viljelystilojen keskimääräinen kasvu alueittain 100:ksi (Suhdeluvut laskettu punitsemalla metsäpinta-aloilla edellisen taulukon suhdelukusarjat).

Ryhmät	Maanluovuttajaryhmä	Alue I	Alue II	Alue III	Alue IV
		Suhdeluku (MHL = 100)			
8.	Valtio + yksit.	100	100	100	100
Valtion metsämaista sekä vero- ja rälssiluontoisista maista muodostetut tilat:					
3a, b, c, 6a, 4	Valtio	72	88	85	126
Yksityismaista sekä valtion virkataloista muodostetut tilat:					
1, 2, 5a, b, 6b	Yksit. + valtio	—	23	55	51

Edellä esitetyn sekä taulukon N:o 4 lukujen perusteella on todettava, että tutkimuksen kohteena olevat viljelystilat ovat saaneet metsämaata yli tai alle sen määrän kuin mitä niiden välttämättömän kotitarvepuun kasvatukseen tarvittaisiin, seuraavasti:

	Alue			
	I	II	III	IV
Tiloilla annettu metsämaata yli tai alle sen, mitä niille välttämättömän kotitarvepuun kasvatukseen, metsän ollessa alueen nykyistä kasvukuntoa vastaavassa kasvukunnossa, edellyttäisi (keskimäärin sadannesta)				
Valtion metsämaille ja valtion omistamille vero- ja rälssiluontoisille maille muodostetut viljelystilat	+ 44 %	+ 76 %	+ 70 %	+ 152 %
Yksityismaille sekä valtion virkataloille perustetut tilat	—	— 54 %	+ 10 %	+ 2 %

Vaikkakin voitane väittää, että kotitarvepuun käyttö oli n. 20—30 vuotta sitten, jolloin osa puheena olevista tiloista muodostettiin, suurempi kuin edellä esitetyt puunkäyttöluvut, vastaavat juuri esitetyn aselman luvut kuitenkin sitä käsitystä, mikä asiantuntijoilla on kysymykseen nähden ollut ja vahvistavat sitä kuvaa, minkä mm. P a a v o J o k i s e n tutkielma »Havaintoja valtion metsämailla suoritetusta asutustyöstä» (Silva Fennica N:o 49, 1939) po. asiasta antaa.

Loppupäätelmät

Edellisen perusteella voidaan tehdä seuraavat loppupäätelmät:

1. Valtionmaille muodostetut viljelystilat ovat saaneet siksi suuren metsämaan alan, että niiltä, metsän ollessa alueen metsien keskinkertaista kasvukuntoa vastaavassa tilassa, riittää puuta myytäväksikin. Suhteellisesti eniten on metsämaata annettu valtionmetsätorpista muodostetuille viljelytiloille. AL 1936 nojalla valtionmaalle muodostetuille tiloille on annettu metsämaata kohtuullisemmin kuin Valt. metsäm. AL 1922 nojalla muodostetuille viljelytiloille.

2. Yksityismaille muodostetut viljelystilat ovat saaneet keskimäärin pienemmän metsämaa-alan kuin välttämättömän kotitarvepuun kasvatukseen tarvittaisiin. Etelä-Suomessa on metsäala suunnilleen riittävä, mutta Pohjois-Suomen osalla on vaje. Yksityismaille muodostettujen viljelytilojen metsäpinta-alojen todennäköisesti suurista vaihteluista johtuen on huomattava osa saanut vähemmän ja huomattava osa enemmän

metsämaata kuin kotitarvepuun kasvatukseen tarvittaisiin. Valtionmailden viljelytilojen kohdalla ei tällaista hajaantumista ilmene, ei ainakaan kovin suuressa määrässä.

3. MHL:n nojalla muodostetut viljelystilat ovat saaneet keskimäärin suuremman metsämaa-alan kuin ohjeeksi asetettu periaate »puolet kotitarve- ja puolet myyntimetsää» edellyttää.

Viime aikoina on mm. maatalouspiireissä esitetty kannanottoja, joiden mukaan viljelysten kuntoa parantamalla ja maataloutta rationalisoimalla voidaan maatalouden tuottoa ja kannattavuutta huomattavasti kohottaa ja näillä toimenpiteillä päästä taloudellisemmin ja järkipäisemmin samoihin päämääriin, joihin uusien viljelmien perustamisella ja viljelysten raivaamisella on pyritty. Sama periaate olisi asianmukainen myös pienmetsätaloudessa, jota tehostamalla mm. asutustoimenpitein muodostettujen tilojen puuntuotto voidaan kohottaa taloudellisemmin kuin esim. lisämetsämaiden antamisella. Asutuslainsäädäntöönkin nyttemmin otettu kestävä metsätalouden periaate ei enää ole riittävä, vaan olisi pienmetsälöiden kohdalla pyrittävä edistyvään eli progressiiviseen metsätalouteen ja tuottoon. Tämä merkitsee sitä, että näiden metsäpinta-alaa olisi metsän tilaa ja metsätaloutta kohottamalla ikäänkuin sisästä päin laajennettava. Siihen on puheena olleiden tilojen nykyisilläkin metsäalueilla suuret mahdollisuudet.

Über die Grössenverhältnisse bei den Waldbodenflächen der im Siedlungswesen gebildeten Bauerngüter

REFERAT

Einleitung

In der Zeit der politischen Unabhängigkeit oder seit dem Jahre 1918 ist in Finnland unter staatlichen Massnahmen eine recht umfassende Bodenreform durchgeführt worden, die der Verbesserung der Lage der grundbesitzlosen Bevölkerung und der Landpächter gegolten hat. Infolge dieser sog. Kolonisationstätigkeit sind von den Besitzern grosser und mittelgrosser Güter und Ländereien auf dem Wege der Zwangsenteignung oder freiwilliger Vereinbarung unter anderem schätzungsweise etwa 4—5 Mill. Hektar Waldfläche in den Bereich des Kleinbesitzes übergegangen. Aufgabe des Aufsatzes ist es gewesen, die Grössenverhältnisse der Waldlandbeträge oder Waldflächenräume zu klären, die eine der bei der besagten Siedlungstätigkeit gebildeten Gütergruppen, die Bauerngüter, erhalten hat.

Geschichtliche Übersicht

In diesem Abschnitt wird eine Übersicht über die frühere Siedlungstätigkeit und die Grösse der zustande gekommenen Siedlungshöfe gegeben wie auch festgestellt, dass die Grösse und die Waldflächenräume der einst auf staatlichem Überschuss- und Allmendeland gegründeten Güter beträchtlich waren, indem sie unter anderem bei den in der zweiten Hälfte des vorigen Jahrhunderts gegründeten Ansiedlungshöfen von etwa 100 Hektar bis 430 Hektar je Gut ausmachten. Diese Flächenräume entsprachen der allgemeinen Grösse der damaligen Landgüter. Erst im 20. Jahrhundert hat die Grösse der Landgüter in Finnland abgenommen, und neben dieser Erscheinung ist auch die Grösse der bei der Siedlungstätigkeit gebildeten neuen Güter gegenüber der früheren verhältnismässig gering gewesen.

Die Siedlungstätigkeit in der Zeit der Unabhängigkeit Finnlands und die Waldflächenräume der Dabei zustande gekommenen Bauerngüter

Bei der Siedlungsgesetzgebung in der Zeit der Unabhängigkeit hat für die den Bauerngütern zuzusprechenden Waldflächenräume im allgemeinen das Prinzip gegolten, das Bauerngut solle Waldland in dem Umfange erhalten, dass sein Wald bei regelmässi-

ger Wüchsigkeit Holz für den Hausbedarf erzeuge. In dem Bodenbeschaffungsgesetz, dessen nächster Zweck es gewesen ist, die Landwirtschaftsbevölkerung aus den an Russland abgetretenen Gebieten unterzubringen, ist der zu überlassende Waldflächenraum dahin erhöht worden, dass er auch Holz für den Verkauf abzuwerfen vermag.

Das bei der Untersuchung benutzte Material entstammt für die auf Staatsgelände gebildeten Bauerngüter den in der Forstverwaltung zu führenden Verzeichnissen und Statistiken sowie für die auf Gelände privaten Charakters gegründeten Bauerngüter den Zahlen der Siedlungsstatistik (Nr. 25—30) und denen der betreffenden Flächenräume im Gutachten des Siedlungskomitees von 1933. Auf Grund dieser Zahlen sind die Waldflächenräume der gemäss den verschiedenen Gesetzen zustande gekommenen Bauerngüter durchschnittlich je Gut in den verschiedenen Teilen Finnlands berechnet worden. Danach wird der jährliche Zuwachs des Waldes der zu den verschiedenen Gruppen gehörenden und in den verschiedenen Teilen Finnlands gelegenen Bauerngüter durchschnittlich je Gut dargestellt, wobei dieser Zuwachs je Gebiet unter Zugrundelegung der Ergebnisse der Zweiten Reichswaldschätzung veranschlagt wird und die nach Gütern erhaltenen Zuwachszahlen mit den entsprechenden Zahlen der laut dem Bodenbeschaffungsgesetz gegründeten Bauerngüter verglichen und letztere mit 100 angesetzt werden. Um zu ermitteln, ob die gegründeten Bauerngüter so viel Waldland erhalten haben, dass ihr Wald bei regelmässiger Wüchsigkeit den Hausbedarf an Holz zu erzeugen vermag (der Wald der nach dem Landverschaffungsgesetz gegründeten Bauerngüter auch eine angemessene Menge von Verkaufsholz), ist in der Studie der durchschnittliche Verbrauch an Holz für den Hausbedarf je Bauerngut jährlich geschätzt worden. Die Veranschlagung des Verbrauchs an Holz für den Hausbedarf ist auf Grund der Ergebnisse von Untersuchungen vor sich gegangen, die über den Holzverbrauch der ländlichen Bevölkerung angestellt worden sind.

Die Untersuchung führt zu Endergebnissen, die besagen, dass die auf eigentlichen Staatsgeländen zustande gekommenen Bauerngüter, je nach den verschiedenen Gebieten wechselnd, durchschnittlich 44—152 % mehr Waldfläche erhalten haben, als für die Hervorbringung des für die Güter erforderlichen Hausbedarfsholzes notwendig gewesen wäre. Die aus Privatländereien und staatlichen Amtsgütern gebildeten Bauerngüter haben dagegen weniger Waldfläche erhalten. Bei den südfinnischen auf Privat- und Amtsgutgelände (in dem etwa 63.5° n. Br. gelegenen Teil des Reiches) gegründeten Bauerngütern beläuft sich der Überschuss im Mittel auf 2—10 %, während demgegenüber bei den Waldflächen der nordfinnischen (in dem Gebiet nördlich des genannten Breitengrades) auf Privat- und staatlichem Amtsgutgelände zustande gekommenen Bauerngütern der besagte Ausfall durchschnittlich 54 % beträgt. Die auf Grund des Landbeschaffungsgesetzes gebildeten Bauerngüter haben in reichlichem Masse Waldland selbst dann noch erhalten, wenn das Prinzip »halb Wald für den Hausbedarf und halb Wald für den Verkauf« befolgt worden wäre.

Im Schluss wird festgestellt, dass eine beträchtliche Anzahl von Besitzern der in Rede stehenden Bauerngüter in dem ihnen zuertheilten Waldgebiet einträgliche Gutsforstwirtschaft betreiben kann und dass in der Behandlung dieser Wälder danach zu streben ist, sich nach den Prinzipien progressiver Forstwirtschaft zu richten.